

Одделот за граѓански дела при Врховниот суд на Република Македонија, расправајќи по правните прашања од интерес за единствена примена на правото и воедначување на судската практика, на седница одржана на ден 24.04.2017 година, го донесе следното:

ПРАВНО МИСЛЕЊЕ

За вработените во судовите кои вршат помошно-технички работи а кои немаат статус на судски службеници, по однос на утврдување на висината на платата, не може да се примени Законот за судска служба, туку Законот за работните односи, општите прописи од работните односи и колективните договори.

Образложение

Судскиот буџетски совет со барање се обрати до Врховниот суд на Република Македонија, за донесување на правно мислење поради постоење на нееднаквост во праксата за утврдување, пресметка и исплата на плата на категорија на вработени лица од редовите на помошен и технички персонал, за иста категорија на работни места на кои се распоредени вработените согласно актита за систематизација на работните места во судовите.

Одделот за граѓански дела на Врховниот суд на Република Македонија расправајќи по поставеното правно прашање, го утврди правното мислење поради следните причини:

Со стапување на сила на Законот за работните односи („Службен весник на РМ“ бр.62/05 од 28.07.2005 година, а влезен во сила осмиот ден од неговото објавување), во одредбата од член 269 е определено дека постојните колективни договори и акти на работодавачот ќе се усогласат со овој закон најдоцна во рокот од шест месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон, додека според став 2 колективните договори кои нема да се усогласат во наведениот рок, престануваат да важат.

Колективниот договор за државните, правосудните и органите на локалната самоуправа на Република Македонија, по сила на закон престана да важи на 05.02.2006 година, меѓутоа на 25.05.2009 година направени се измени и дополнувања на овој Колективен договор кои се применуваат од 01-ви јануари 2009 година. Согласно член 40 од наведениот колективен договор, работникот има право на плата сразмерно на извршената работа (најниска плата и додатоци) и плата сразмерно на неговиот придонес во создавањето на добивката. Според член 42 став 1, платата на работникот за полно работно време и нормален учинок, утврдена врз основа на сложеноста на работите, не може да биде пониска од најниската плата утврдена за одделни степени на сложеност според овој колективен договор. Начинот на пресметката на најниската плата за одделни степени на сложенот е определена со членот 45, така што износот на најниската плата за најнизок степен на сложеност се множи со соодветниот коефициент за одделните степени на сложеност. Така на пример, за I група едноставни работи со коефициент 1,00, група III средно сложени работи KB односно со три години ССС со коефициент 1,60 и така натака.

Статусот, правата, должностите, одговорностите на судската служба, системот на плати и надоместоци на плати на судската служба, како и управувањето со судските предметите е уреден со Законот за судската служба (Службен весник на Република Македонија бр.98/2008). Според член 2 од наведениот закон, судската служба ја сочинуваат судските службеници, лица вработени во судовите кои вршат технички и помошни работи и судска полиција. Судски службеник во смисла на член 3 став 1, се смета секое лице кое во судовите врши стручни, управно-надзорни, административно-технички, извршни, статистички и материјално-финансиски работи во согласност со овој и друг закон. Судските службеници правата од работен однос ги остваруваат согласно со овој закон, колективните договори и другите прописи што ги уредуваат правата од работниот однос. Притоа со ставот 2 од истиот член е изречно определено дека лицата вработени во судовите кои вршат технички и помошни работи немаат статус на судски службеници и за нив важат општите прописи за работните односи.

Со донесувањето на новиот Закон за судската служба („Службен весник на Република Македонија“ бр.43/14..6/16), во членот 3 е определено дека лицата вработени во судовите кои вршат технички и помошни работи немаат статус на судски службеници и за нив важат Законот за вработени во јавниот сектор и општите прописи за работните односи.

Платите на лицата вработени во судовите кои вршат технички и помошни работи и со член 44 од Законот за судска служба (Службен весник на Република Македонија бр.98/2008) и со член 78 од Законот за судска служба („Службен весник на Република Македонија“ бр.43/14..6/16) се уредени на идентичен начин, при што е определено дека платите на лицата вработени во судовите кои вршат технички и помошни работи се во рамките на платите утврдени за административно-техничките судски службеници во зависност од (1) степенот на образование, (2) работното место на кое се распоредени согласно со актот за систематизација и (3) работното искуство.

Од содржината и анализата на наведената законска регулатива, произлегува дека вработените во судовите кои вршат технички и помошни работи иако немаат статус на судски службеници, Законот за судска служба содржи општа одредба со која ја уредува границата на платата на оваа категорија вработени, односно дека истата се исплатува во рамките на платите утврдени за административно-техничките судски службеници. Сепак при определувањето на платата, влијание има и (1) степенот на образование, (2) работното место на кое се распоредени согласно со актот за систематизација и (3) работното искуство.

**ВРХОВЕН СУД
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
Оддел за граѓански дела**